

- Dein Soci fratrem fulgenti cuspide cædit
 410 Hippasidem Charopem , frater cui territus , amens
 Accurrit latus opem , sicque ore profatur :
 O Laertiade , gemino aut jactabere lætho
 Hippasidum fratrum , exuviasque ab corpore raptis ,
 Condignasve lues fratris pro funere pœnas
 415 Hac domitus dextra . Simul hæc , simul evolat hasta ;
 Perque moras tripliceis clypei , & thoracis ahena
 Septa meat ; non ima tamen per viscera ferrum
 Ire sinit Pallas , costasque abradit Ulyssi ,
 Extremamque trahit pellem ; nec territus ille
 420 Ut sibi læthalem nequāquam agnoverat ictum ,
 Restitit , atque hostem dictis perstringit acerbis :
 Imbellis , tibi nunc , tibi tristia fata parantur .
 Obtinuisti equidem ab campis avertere Ulyssem .
 Manibus hoc referes , dabis occisus decus ingens
 425 Nam mihi , Plutonique animam . Sic turbidus infit ,
 Et ruit , ille dato torsit vestigia tergo
 Adproperans ; per dora tamen fugientis , & altos
 Æs humeros medium venit , & cava pectora rumpit ,
 Insonuitque cadens : moribundo insultat Ulysses :
 430 Isthic nunc , ignave , jace , non te optima mater
 Condet humi , pius aut genitor , vel lumina claudent .
 Alitibus linquere feris , qui viscera circum
 Pludentum volitent pennarum verbere crebro .
 Hæc inquit , telumque manu simul extrahit , ingens
 435 Tum dolor , & largus sequitur de vulnere sanguis .
 Teucri ubi manantem ducis adspexere cruorem
 Funduntur subito circum : retro ille recessit
 Ter socia arma vocans , pollebat pectore quantum ,
 Ter vocem ingentem sensit Menelaus Atrides ,
 440 Adstantemque monens Ajacem , his vocibus infit :

V. 430. *Isthic nunc.* Hinc illa Æneæ ad Tarquirum in 1.
 „ *Isthic nunc,* metuende jace , non te &c.
 „ *Alitibus linquere feris,* aut gurgite mersum .. Unda feret „.

- O bone , ter nostras pervenit clamor ad aureis
 Magnanimi Laertiadæ , tanquam omnis in unum
 Teucrum turba ruat : properemus , opemque feramus
 Oppresso . Quid enim melius ? Næ maxima nostro
 445 Hæc jactura fuat generi , si magnus Ulysses
 Dardaniis caderet telis . Sic deinde loquutus
 Antevolat , sequiturque virum Salaminius Ajax .
 Ut ventum , magna adspectant stipante caterva
 Conclusum Laertiadem , atque ut montibus altis
 450 Quum rabidi coiere lupi circum ardua cervum
 Cornua tollentem , jacta quem forte sagitta
 Pastor agens telis nemora inter frondea fixit .
 Ille quidem dum genua valent , & vulnere sanguis
 It calidus , juga densa fuga , saltusque peragrat ,
 455 Tandem victus humi jacet , ac vis sæva luporum
 Insultat fesso , laniantque , vorantque jacentem .
 Tum si fors fulvum descendere monte leonem
 Adspiciunt , trepidi aufugiunt , prædamque relinquunt ,
 Vescitur ille tamen , fortem sic propter Ulyssem
 460 Stant densi Pryges & numero , & virtute potentes .
 Ille ruit contra tamen , & vim viribus exit .
 Adstitit huic Ajax , & magnæ turris ad instar
 Prætendit clypeum , tum vero hinc inde per agros
 Diffugunt celeres Teucri . Menelaus Ulyssem
 465 Correptum trahit ex turba , currumque rotasque
 Dum properant famuli ; ast Ajax petit ense Doriculum ,
 Patre nothum Priamo , dein Pandocon , atque Pylartem ,
 Lysandrum , Pyrasumque , Jovis velut imbris auctus
 Fertur in arva ruens montano ab culmine torrens ,
 470 Et larices , totasque rapit cum stirpibus ornos
 In mare purpureum , flavamque ejectat arenam .

V. 461. *Et vim viribus exit.* Loquutio Virgiliana in 1. Eodem
 quoque verbo activorum more utitur summus Poeta in 5. ubi de
 Entello:

„ *Corpora tela modo , atque oculis vigilantibus exit.*

Sic Phrygias agitat turmas Telamonius heros
 Cornipedes, sternensque viros. At Trojus Hector
 Inde procul lœva pugnarum in parte, Scamandri
 475 Ad ripam furit interea, & galeata cadebant
 Grajorum capita, ac Teucrum; ferit æthera clamor
 Idomenea ducem circum, Neoloque creatum
 Nestora, Grajugenumque globos ingentibus ausis,
 Atque hasta, & vi magnorum premit Hector equorum.
 480 Nec finis pugnæ fuit ulla, Machaona donec
 Tyndaridis conjux, prædoque tricuspidē telo
 Dextrum humerum subter percussum exegit arena.
 At Danaos timor angebat, ne forte ruentem
 Urgerentque virum Teucri, premerentque dolentem.
 485 Nestora tunc magnum adloquitur sic Gnoſſius heros.
 Chare senex, currum concende, Machaona telis
 Subtrahe Dardanidum, tecumque in castra referto:
 Unus enim bello pro millibus ille virorum
 Censendus, quo non quisquam præstantior orbe
 490 Vellere tela manu, succosque adhibere salubreis.
 Hæc loquitur, pictosque senex, unaque Machaon
 Conscendunt currus, laxisque feruntur habenis.
 Cebriones magno miseri murmure campum
 Dardanidum cernens tali monet Hectora voce:
 495 Quid nos extrema pugnarum in parte moramur?
 Nonne vides quanto bijuges, aciesque tumultu
 Turbat agens procul hinc Troum Telamonius Ajax?
 (Nam neque me aut humeri, clypeive fefellerit orbis.)
 Quin ruimus cursu hac celeri, peditumque, equitumque
 500 Nimbus ubi, & fuso crudescunt sanguine pugnæ?
 Audin' consurgens quantus ferit aera clamor?
 Sic effatus, equum resonanti terga flagello
 Verberat, exiliere altum, currumque volucrem
 Per medias Troumque acies, Danaumque ferebant,

V. 498. *Clypeive fefellerit orbis.* Quem turris ad instar esse supra
 dixerat, talemque ut ipsum Achilleū non dederet, ut infra lib. 17.

505 Membraque truncā virum, & prostrata cadavera campo
 Calcantur toto, sedesque, orbesque rotarum
 Sanguine fædantur (miserandum) atque ære sonoro
 Quadrupedum putreis spargit rapida ungula rores.
 Priamides turbare globos spe fervidus ardet;
 510 Ajacem sed enim satagit vitare ruentem.
 Ergo hasta, & gladio, vastisque molaribus instans
 Jamque hac, jamque illac reliquos urgebat Achivos.
 Jupiter at subita Ajacem formidine terret,
 Et stetit attonitus, clypeuimque in terga retorsit,
 515 Crebraque respectans incessu lentus abibat.
 Atque boum veluti circum stabula alta frementem
 Pastoresque, canesque abigunt sub nocte leonem
 Pervigiles, jamque huc rabidus, jamque irruit illuc.
 Urget enim vesana fames, verum undique telis
 520 Impetitur crebris, facibusque horrentia donec
 Tesqua petit frendens prima sub luce diei,
 Sic invitus abit campo Telamonius heros
 Exiitum veritus classis, gentisque ruinam.
 Ut vero ingressum pueri sata pinguia quondam
 525 Lentum urgent asinum, plures cui in tergore fustes
 Fracti olim; ille altam segetem, tondetque, trahitque.
 Illi instant: baculis, sed vis nil proficit ægra
 Vixque ipsum expellunt postquam saturatus abunde est,
 Sic Telamoniadē Troes, sociique sequuntur,
 530 Æreus & clypei crebris sonat ictibus umbo.
 Ille haud mentis inops, interdum pectora in hostem,
 Convertitque gradum retro, furiamque coeret

V. 505. *Membraque.* Locum hunc adumbravit Virgilius in 12.
 ubi Turnus equos

,, Fumanteis sudore quatit, miserabile cæsis
 , , Hostibus insultans, spargit rapida ungula rores
 , , Sanguineos, mixtaque cruar calcatur arena , ,

V. 524. *Ut vero ingressum.* Quid de hac similitudine sentiant
 alii diximus supra in præfatione. Aptissima certe est Ajacis genio,
 ac robori explicando.

I L I A D I S

208

Trojanorum equitum , mox sese ad litora vertit ,
 Et cœptum molitur iter , neque tendere quemquam
 535 Teucrorum sinit ad naveis , Troumque , & Achivum
 Stat medius , sævitque furens , terretque sequenteis .
 Missilium pars ab clypei sonat ære repulsa ,
 Pars ipso in clypeo , pars magno ab corpore longe
 Lassa resedit humi , hostilis sitibunda crux .
 540 Ajacem procul adspectans sed Evæmone natus
 Oppressum jæculis , magnam consurgit in hastam ,
 Phausiademque petit Apisaona , figitur alte ,
 Hepar & in medium hostilem bibt acta crux .
 Advolat Eurypilus , prædæque accensus amore
 545 Dum vesteis , atque arma rapit , subeunte sagitta
 Percutitur femur ad dextrum : pulcherrimus arcu
 Miserat hanc Paris : infixum stat arundine fracta
 Telum intra , & magno torquentur membra dolore .
 Tum retro ad socios cessit fata ultima vitans ,
 550 Et magna Danaos instigat voce per agros :
 Irruite , o Danai , & tenui ab discrimine læthi
 Eripite Ajacem : vix non jacet obrutus Heros
 Dardanidum telis , evasurum nec opinor
 Horrisona incolumem pugna . Vos sistite contra ,
 555 Atque virum numero obstantem defendite iniquo .
 Hæc inquit , densantque acies , & scuta reclinant
 Ocyus Argivi , & properant sublimibus hastis .
 Obvius his Ajax venit , & conversus in hostem
 Ora refert , turba exultans jam tutus amica .
 560 Talia sese inter , velut ardens flamma , furebant .
 Interea accelerans , ducensque Machaona Nestor
 Fumanteis agitabat equas , Neleja dona ,
 Agnovitque procul cernens Pelejus heros
 Puppe sedens celsa , extremique ad litoris oram ,
 565 Unde fugam spectat tristem , Danaumque laborem .
 Dein socium inclamat Patroclum , subito adstitit heros
 Ora Deo similis Marti , (misero inde futuri
 Prima mali labes) diumque adfatur Achillem :

L I B E R XI.

209

Gnate Dea , quianam trepida me voce vocasti ?
 Quidve jubes ? olli Pelides talia fatur :
 Chare Menætiade mea nunc spectabis Achivos
 Amplexos genua , & geminas mihi tendere palmas ,
 Namque mali haud toleranda viros vis urget ubique .
 Nunc i , Nelideisque roga quem forte dolentem
 575 Abduxit pugna ? similis molemque , humerosque
 Namque Æsclapiadæ visus mihi , nec tamen ora
 Adspectare viri licuit , præterque volantes
 Effugere aciem bijuges . Sic fatur Achilles .
 Patroclus at paret jussis , puppemque relinquit .
 580 Nestoris interea ad navem jam ductor uterque
 Venerat , eque rotis in terram exscenderat almam .
 Solvit equos subito Eurymedon auriga madenteis :
 Olli autem leneis captantes litoris auras
 Siccabant madidas vesteis , corpusque levabant .
 585 Deinde introgressi depicta sedilia complent ,
 Atque viris potum miscet formosa Hecamede ,
 Quam Tenedo eversa Pelidæ robore Achillis ,
 Arfinoi prolem egregiam gens inclyta Grajum
 Nelidæ dederat , præstabat mente sagaci
 590 Namque senex Danaos inter Regesque , ducesque :
 Illa quidem cyano primum , pedibusque coruscis
 Insternit mensam , tum grata opsonia Bacho ,
 Cæpam , melque recens , niveæ floremque farinæ
 Lancibus expromit nitidis , crateraque magnum ,
 595 Ipse domo senior , clavis quem duxerat aureis
 Insignem : geminus crateri fundus , & ansæ
 Quatuor , at binæ circum stant quamque columbæ
 Fulvo auro solidæ : haud facile quis tollere mensa
 Auderet plenum ; nullo tamen ille labore
 600 Tollebat senior . Roseo hic pulcherrima vultu
 Pramnia vina super caprinum femina caseum
 Erasmus adjungit miscens , albamque farinam .
 Ut potu compressa sitis , sermonibus olli
 Mulcebant animum variis , curasque levabant ,

O

605 Quum Patroclus stetit ante foreis ; at sede relicta
 Obvius egreditur senior , dextramque prehendit ,
 Introrsumque agit , & proprius considere jussit .
 Abnuit at Patroclus , tali ac sermone profatur :
 Non , non ista quidem patitur solatia tempus .
 610 Ille moræ impatiens quam sit , bene nostis , Achilles ,
 Qui me quæsitum huc misit quem vulnere , Nestor ,
 Mærentem adveheres : agnosco Machaona Regem ,
 Et video , satis est , redeam , jam forte morosum ,
 (Lentus scilicet Æacides) tardumque vocarit .
 615 Illa Menœtiades , contra cui talia Nestor :
 Cur tamen afflictos tantum miseratur Achivos
 Pelides ? Nescit quanto tentoria luctu
 Miscentur Danaum ? Tydeo satus ipse sagitta
 Percussus dolet , est Ithacus percussus Ulysses ,
 620 Eurypilusque etiam , & gentis regnator Atrides ,
 Et nuper mecum abductus de cæde Machaon :
 Nec tamen immitem tot tristia funera tangunt .
 Nonne datum satis est odiis ? Velit ipse carinas
 Cernere fumanteis , Danaumque hæc litora fusis
 625 Strata cadaveribus ? Pollerem robore quantum ,
 Quum melior vireis sanguis dabat , atque juvenæ
 His habilis membris inerat vigor , Itymoneum ,
 Quum bello Eleos inter , Pyliosque suborto ,
 Stravit Hypirochidem manus hæc . Olli Elide in alta
 630 Tectum erat , ingentes & opes : hoc funere rapto
 Agrestum fugere acies , nos mœnia versus
 Prædam agimus magnam , immensam , præstantia centum ,
 Et quinquaginta flavarum corpora equarum ,
 Pluribus & pulli suberant , tum quinquaginta
 635 Cornutorum armenta boum , totidemque bidentum ,
 Caprarumque greges totidem , pecorisque suilli .
 Nocturnique Pylium ingredimur , gaudetque tuendo

V. 625. Pollerem robore quantum . Transit ad semet more solito .
 V. 626. Quum melior vireis . Loquutio Maroniana ore Entelli
 senis Æneidos libro quinto .

Neleus , & primo Martem adspirasse labori
 Miratur juvenis gnati . Vixque æthere ab alto
 640 Punicis invicta rotis Aurora refusit ,
 Convenere viri præconum voce vocati
 Debita queis multos fuerant dilata per annos
 Elida per pinguem fraude , aut vi gentis Epeæ .
 Ex quo tot luxeræ malis Neleja regna ,
 645 Haud numero metuenda virum , namque Herculis olim
 Flos juvenum ferro occiderat : Bissena parenti
 Progenies Neleo fuerat vix ipse relictus ,
 At reliqui interiere omnes sub Marte cruento .
 Cladibus assiduis hinc nos , hinc semper Epei
 650 Vexabant elati animis , urbeisque premebant .
 Ergo datis , leges ut cuique , & jura favebant ,
 Judicibus , præda cives potiuntur opima ,
 Armentumque boum genitor , lectasque bidenteis
 Ter centum exenit Neleus , oviumque magistros .
 655 Elida nam missos quandam currusque coruscos
 Victores & equos quatuor (victoribus autem
 Præmia propositi tripodes) Rex ipse virorum
 Augias tenuit , vacuosque , & honore carentis
 Miserat aurigas . Iratus talia Neleus
 660 Legerat hæc sibi ; nec Pyliis , quæ debita cuique
 Pars fraudata tamen , totam tum rite per urbem
 Sacra Deum læti ingenti celebramus honore .
 Tertia vix magnas lustrabat lampade terras
 Orta dies , peditumque omneis , equitumque cohortes
 665 Ingruerant , geminique Moliones ære corusci ,
 Imberbes pueri , nec pugnarum arte periti .
 Urbs Thryoessa fuit gelidi sub vertice montis

V. 654. Oviumque magistros . Cuicunque rei præpositos magi-
 stros appellavit Virgilius , unde de pastoribus
 „ Idem amor exitium est pecori , pecorisque magistro „
 Et de navis gubernatore : primusque magister
 Volvitur in caput ... atque alibi saepè .

ILLIADIS

Alpheum ad fluvium , & regni ad confinia longe .
 Hanc acies steterant circum , valloque premebant .
 670 Nuntia sed Pyliis descendit Pallas Olympo ,
 Accenditque animos totam nocturna per urbem
 Jam satis armorum cupidos , iraque tumenteis .
 At genitor (nec enim belli , Martisque peritum
 Credebat satis) arma mihi , currusque negavit .
 675 Verum equites inter Pylios me fama ferebat
 Insignem , peditem quanquam , sic namque Minerva
 Egerat in pugnam , quaue altam propter Arenem ,
 In mare purpureum Minieus influit amnis ,
 Surgentem Auroram , reliquasque ex urbe catervas
 680 Expectabamus . Toto deinde agmine ad undam
 Venimus Alphei , medio Sol stabat Olympo .
 Sacra Jovi hic agimus magno , atque in vota vocamus ,
 Taurumque Alpheo , taurum tibi , Rector aquarum ,
 Indomitamque bovem mactamus rite Minervæ .
 685 Dein vireis alimus victu , fusique per herbam ,
 Quisque suis somno domitus super incubat armis ,
 Fluminis ad ripam . Muros hæc inter Epeis
 Cingebant validaque urbem obsidione premebant .
 Verum ingens restabat opus Mavortis acerbi .
 690 Vix etenim roseo lnx aurea fulserat ortu ,
 Irruimus subiti auspiciis Jovis , atque Minervæ ,
 Conserimusque manum . Pyliorum ex agmine denso
 Primus ego , magnumque armis , & stirpe superbum
 Mulion occidi : flavam Rex huic Agamedem
 695 Augias gnatum dederat , cui nota potestas
 Herbarum , quotquot toto nascuntur in orbe ;
 At non illa virum percussum cuspide ahena ,

V. 668. *Alpheum ad fluvium.* De hoc Peloponnesi fluvio diximus ad I. *Alexandriados.*

V. 678. *In mare purpureum.* Epitheton Virgilianum ab Homero desumptum . Versus autem pene Virgilianus ubi de Eridano , aut Pado:

In mare purpureum violentior influit amnis .

V. 684. *Indomitamque* , quod supra : *cui cervix non trita jugo.*

V. 697. *At non illa virum.* Quod Virgilius ad Umbronem transstu-

Labentem aut potuit revocare in luminis auras .
 Victor ego , curruque alto , bigisque potitus
 700 Ductores inter miscebam prælia primos .
 Attoniti sed enim hac illac per gramina Epeis
 Arripuere fugam , præstantem ut robore lapsum
 Ductorem videre equitum ; sed turbinis atri
 More furens ego quinquaginta ære coruscos
 705 Accepi currus : bini per quemque sedebant ,
 Telluremque duces petierunt ore cruento
 Hac domiti dextra , puerosque Molionas ambos
 Sors eadem premeret , tectos caligine densa
 Neptunus nisi quærantis subduceret armis .
 710 Ab Jove sic Pyliis ingens victoria cessit ,
 Perque agros stratos clypeis pulchra arma legentes ,
 Sternentesque viros telis instamus , & hasta ,
 Buprasium donec ventum , camposque feraceis ,
 Oleniasque arceis , & Alesion , arva Colones
 715 Nunc dicta , extremumque virum hic sub Tartara misi ,
 Nam redditum Pallas jussis ingentibus urget .
 Ergo Pylum retro turmæ vertuntur Achivum ,
 Atque Jovi ex Superis ; grates at Nestori agebant
 Terrigenas inter . Duro in certamine Martis
 720 Talis eram quondam ; at solus virtute fruetur
 Ipse sua Thetidis gnatus , serumque dolebit
 Agminibus stratis Danaum , exustisque carinis .
 Tu tamen , o dilecte , Patris reminiscere dicta ,
 Quum Phtia ex pingui socium te misit Atridæ .
 725 Nam Laertiades & ego in penetralibus altis
 Magnanimi herois sermonem audivimus omnem

Iit in 7. , At non Dardanæ medicari cuspidis ictum

, Evaluit , neque eum juvere in vulnera cantus

, Somniferi , & Marsis quesitæ in montibus herbæ .

V. 721. Serumque dolebit . Adiectivum pro adverbio positum more Homericō quem Virgilius sæpius imitatur , ut sera comantem Narcissum , & alibi .

Agmina cogentes pinguem per Achaida quando
Æacidæ Pelei ad magnas pervenimus ædeis.
Hic te , Pelidem , fortisque Menætion intus
730 Vidimus : ille Jovi mactabat rite juvencam ,
Pinguaque exta senex Peleus adolebat ad aras
Aulai in medio , flammisque ardentibus aurea
Effundens patera nigrum libabat Jachuni .
Vestibulum ante ipsum nobis occurrit Achilles ,
735 Induxitque manu , jussitque accumbere mensis
Sacrae hospitii solito dignatus honore .
Postquam epulis extincta fames , hortabar Atridæ
Vos ego signa sequi , cupidisque , & in arma paratis
Suadebam facile ; at gnato tunc magnus Achilli
740 Jussa dabat Peleus , famamque extendere factis ,
Et reliquis præstare manu ; tibi talia prudens
Actorides : Genere , atque armis quid majus Achille ?
Tu natu sed enim major , molleisque memento
Explorare aditus , monitisque hunc flectere blandis .
745 Hæc genitor quondam , quorum oblisceris , at nunc
Tale refer , si forte animum , atque ferocia dictis
Corda , volente Deo , commoveris , optima namque
Charorum monita ; at matris si arcana morantur
Jussa Dex , Jovis aut terrent oracula mentem ,
750 Te mittat saltem in pugnas , Dolopumque sequatur ,
Mirmidonumque manus , prostratis rebus Achivum
Fors lucem attuleris quandam , simul ipsius arma
Indue : Pelidæ falsa sub imagine Teucros
Deceptos forte ab ratibus , muroque repelles ,
755 Respirantque acies Danaum , dispendia quanquam
Vix patitur bellum , exiguumque in Marte levamen .

V. 743. *Molleisque memento.* Id est observare tempora , quibus
facilis ad illum sit accessus , quod maxime curandum iis qui cum
Regibus , & cum hominibus truculentis , pronisque ad iram versantur .
Loquutio Virgiliana est in 4.
,, Sola viri molleis aditus , & tempora noras ,,,.

Defessosque hosteis solo clamore fugabit
Turba recens procul ab castris , & litore in urbem .
Sic fatur , movitque animos , & concitus heros
760 Evolat Æacidæ magna ad tentoria Achillis .
Vix Laertiadæ ad puppem pervenerat altam ,
Clarus Evæmonides gressum tardante sagitta
Obvius Eurypilus venit : olli ab corpore toto
It sudor , tumidoque fluit de vulnere sanguis ;
765 Mens tamen haud turbata viro . Miseratus euntem
Infremuit Patroclus , verbisque volucribus infit :
Ab miseri Danaum proceres , stirps inclyta Regum ,
Siccine sede procul patria Simoentis ad undam
Ora canum fuerant vestro pascenda cruento ?
770 Quid tamen , Eurypile ? Immanem gens Hectora Grajum
Sustinet ? An domiti toto sternuntur in agro ?
Sic adfatur , Evæmonides cui talibus heros :
Nulla , Menœtiade , vis jam auxilietur Achivis :
Præsidiumve , cadent miseri sub puppibus altis :
775 Pugnantum quotquot fortissima robora , telis
Teucrorum cecidere , Phrygum vis undique crescit .
Tu me duc , precor , ad naveis , hocque exime ferrum
Infixum femori , tepida nigrumque cruentem
Ablue , Pæoniasque herbas , succosque salubreis
780 Sparge manu , docuisse ferunt quæ plurima Achillem
Tete olim ; ast ipsum Chiron justissimus unus
Magnorum docuit de semine Centaurorum .
Namque Æsclapiadæ Podalyrius atque Machaon ,
Iste jacet mœrens , alienaque indigus artis ,
785 Pugnat adhuc alter campo , sudatque sub armis .
Qui tamen hæc ? inquit Patroclus , nam Nestor adire
Me jubet Æacidem , atque olli mandata referre .
Sed neque te tamen afflictum , mittamque dolentem .
Dixerat , atque sinu complexum heroa ferebat

V. 779. *Pæoniasque herbas.* Pæon Deorum Medicus de quo supra
lib. 5. Hinc Virgilius : *Pæonium in morem lib. 12.*

790 Ingentem ad naveis: properant famuli, atque bovinas
Insternunt pelleis, & languida membra reclinant.
Solicitatque femur ferro, ac de vulnere telum
Extrahit, ac tumidam tepida plagam abluit unda,
Contusamque manu radicem immittit amaram,
795 Sopitusque dolor, calidi stetit unda cruxoris,

LIBER DUODECIMUS.

ARGUMENTUM.

Trojani Polidamantis suas relictis curribus, & equis fos-
sam transeunt, & in quinque ordines divisi Græcorum
munitiones adoriantur. Sarpedon propugnaculum convellit,
Hector vero effractis saxo portis primus naves ipsas ad-
greditur.

Æc circum Eurypilum curvis in pupibus heros
Curabat Patroclus, Danai, Troesque per agros
Interea miscentque acies, Martemque fatigant.
Nam neque depulsura globos jam fossa ruen-
tum,

5 Jam neque murus erat, spreto quem numine Graji,
Auspiciisque Deum, prædæ, ratibusque tuendis
Extulerant fatis obstantibus, & magnis Diis.
Atque etenim donec Pelidæ ingentis ob iram
Hectoreæ steterunt vires, Priameaque regna,
10 Fossaque, murorumque etiam stetit ardua moles.
Postquam autem Troum lectissima robora, Grajumque
Occiderant plures, decimumque eversa sub annum
Urbs antiqua ruit Priami, pelagusque remensi
Grajugenæ patrios iterum petiere penates,
15 Tum vero Phœbusque, atque armipotens Neptunus

Fluviorum ingentum in muros vertere fluenta,
Quot mare cumque petunt celsis de rupibus Idæ,
Rhesusque, Heptaporusque, Caresusque, Rhodiusque,
Grenicusque, atque Æsepus, diusque Scamander,
20 Et Simois, tot magnorum qui pulchra sub undis
Scuta virum, galeasque, & fortia corpora volvit.
Horum, inquam, tumidos Phœbus detorserat alveos
Argivam in molem: assiduis juvat imbris æther,
Atque novem ingeminant solidas nocteisque, diesque,
25 Neptunus præit, & magno commota tridenti
Fundamenta quatit, summo quoq; intexta labore
Stipibus crebris, vastisque molaribus olim
Grajugenæ extulerant, Hellesque ad litora ponti
Stravit humum, & multa cumulavit litus arena,
30 Oraque convertit, tumidarumque agmina aquarum;
Alveum quæque suum versus, qua culta solebant
Arva secare fuga, & latices agitare sonanteis.
Hæc Neptunus erat quondam, & facturus Apollo.
Tum tamen horrisono strepitu miscentur Achivum,
35 Teucrorumque acies, reddunt perculta fragorem
Turresque, & tabulata super, stant navibus altis
Conclusi Danai dum Jupiter Hectoris iras,
Et vireis foveat invisas, nam turbinis instar
Ille furit, leo ceu torvus, vel montibus altis
40 Actus aper, venatorum quem turba, canumque
Latratu, telisque premunt; at turbidus ille
Asper, acerba tuens jamque huc, jam vertitur illuc:

V. 16. Fluviorum ingentum. Anapestus pro Dactylo, ut apud
Virgilium.

Fluviorum Rex Eridanus.
Georg. I. nisi legas: Fluviorum vocali in consonantem mutata, ut
alii placet.

V. 20. Et Simois. Hinc desumpta illa Maronis in 1.
Ubi tot Simois correpta sub undis
Scuta virum, galeasque, & fortia corpora volvit.
Quem versum in 8. quoque Æneidos repetit clarissimus Vates.